MALTA

QORTI TA' L-APPELL

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tas-27 ta' Novembru, 2003

Appell Civili Numru. 37/2002

Joseph Aquilina bhala Ekonomu ta' Monsinjur Arcisqof Amministratur tal-Beni Ekklesjastici ta' Malta fl-interess tal-Knisja Arcipretali ta' Santa Katerina taz-Zejtun u b'nota tal-5 ta' Marzu 2001 Vincent E. Ciliberti assuma l-atti minflok Joseph Aquilina

vs

L-Awtorita' ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar

Il-Qorti,

<u>I. PRELIMINARI.</u>

Rat ir-rikors ta' l-appell ta' Vincent E. Ciliberti nomine a fol. 2 fejn gie premess:-

(1) Illi dan l-appell hu ghal kollox simili dwar l-appell inoltrat illum stess mill-Arcipriet taz-Zejtun Alfred Vella u sar biex Monsinjur Arcisqof isostni li l-kaz ma kellux jibda kontra l-Arcipriet izda kontra l-Ekonomu Tieghu;

(2) Illi l-esponenti jghid tieghu l-argumenti svolti fis-rikors ta’ l-Arcipriet u fin-noti prezentati quddiem il-Bord ta’ l-Appell dwar l-Ippjanar u m’ghandux x’izid maghhom;

Ghaldaqstant l-esponenti bir-rispett kollu jitlob ir-revoka tad-decizjoni tal-imsemmi Bord tal-11 ta’ Ottubru 2002 in sostenn tat-tesi tal-Kurja li ghal xogholijiet li jsiru gewwa knejjes soggetti ghal gurisdizzjoni ta’ Monsinjur Arcisqof dan m’ghandux bzonn jikseb permess minn hadd.

Rat id-dokumenti esebiti a fol 3 sa fol 12 tal-process;

Rat ir-risposta ta’ l-Awtorita’ ta’ Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar a fol 16,17 u 18 tal-process fejn sostna li:-

(1) Illi d-decizjoni tal-Bord ta’ l-Appelli dwar l-Ippjanar hija gusta u timmerita konferma stante illi:

a. Rappresentanza guridika ta’ l-entitajiet ekklesjstici:

Illi a tenur ta’ l-**artikolu 52 (1) u (5) ta’ l-Att 1 ta’ l-1992**, l-Awtorita’ esponenti ghandha l-poter li tohrog Avviz biex Tieqaf u ta’ Twettieq fuq is-sid jew fuq l-okkupant. Illi dan huwa l-istat ta’ fatt legali, u l-Bord ta’ l-Appelli interpreta d-disposizzjoni legali. Ghaldaqstant l-argument imressaq mill-appellant huwa ghal kollox irrilevanti stante li fil-kaz in kwestjoni, ma japplikawx l-argumenti imressqa mill-appellanti, izda jekk fil-fatt il-persuna li fuqha inhareg l-Avviz biex Tieqaf u ta’ Twettieq kienx sid jew okkuppant;

Illi jekk fil-fatt l-Arcipriet Alfred Vella huwiex l-okkuppant tal-fond in kwestjoni, hija minn naha l-ohra konstatazzjoni ta’ fatt, u mhux decizjoni minn naha tal-Bord ta’ l-Appelli fuq punt ta’ Ligi li minnha jista’ jsir appell quddiem dina l-Onorabbli Qorti *a tenur* ta’ l-**artikolu 15 ta’ l-Att 1 ta’ 1992**, u ghaldaqstant, l-appell interpost mill-appellant fuq din il-kawzali huwa null u ghandu jigi michud;

Illi *in ogni caso*, anke jekk wiehed iqis applikazzjonijiet li normalment isiru minn entitajiet ekklesjastici ma’ l-Awtorita’ esponenti, dawn dejjem isiru mill-kappillan tar-

rahal in kwestjoni jew min ikun jiehu hsib is-sit in kwestjoni. Ghal dan il-ghan issir referenza ghall-applikazzjonijiet li qieghda issir referenza ghalihom izjed il-quddiem.

b. Htiega ta' permess

Illi l-aggravju principali ta' l-appellant huwa jekk fil-fatt entita ekklesjastika ghandiex bzonn tapplika ma' l-Awtorita' esponenti ghall-hrug ta' permess taht l-**Att 1 ta' l-1992**, in relazzjoni ma xogholijiet li ghandhom isiru f' entitajiet eklesjastici;

Illi dan il-punt gie dibattut fid-dettal fl-appel fl-ismijiet **Arcidjaknu tal-Katidral vs. l-Awtorita' ta' l-Ippjanar (Appell numru 1/02)** liema appell jinsab pendenti ghat-trattazzjoni quddiem dina l-Onorabbli Qorti, u jkun opportun li anke dan l-appell kif ukoll l-appell l-iehor fl-ismijiet **Arcipriet Alfred Vella vs. l-Awtorita' ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar** jinstemghu flimkien;

Illi a skans ta' ripetizzjonijiet inutili, issir referenza ghar-risposta ta' l-Awtorita' esponenti u ghall-atti processwali ta' l-Appell l-ismijiet **Arcidjaknu tal-Katidral vs. l-Awtorita' ta' l-Ippjanar (Appell numru 1/02).**

Illi *oltre* dak diga kontenut fl-istess risposta u atti proccesswali, l-Awtorita' esponenti taghmel ukoll is-segwenti osservazzjonijiet:

i. L-argument imressaq mill-appellanti huwa daqstant iehor frivolu meta wiehed iqis il-process kollu segwit mill-Awtorita' esponenti fl-applikazzjoni tal-poteri taghha taht l-**Att 1 ta' 1992**. Infatti mill-atti processwali jirrizulta car illi l-proprjeta in kwestjoni kienet giet skedata mil-istess Awtorita' esponenti, u dak iz-zmien, ma jirrizultax li l-appellant kien ha xi proceduri biex jannulla l-istess skedar a bazi ta' l-argument tieghu li huwa ma jaqax taht l-**Att 1 ta' l-1992**;

ii. Illi *oltre* dan, l-istess Awtoritajiet ekklesjastici tant iqisu ruhhom suggetti ghall-**Att 1 ta' l-1992**, illi l-istess

issottomettew applikazzjonijiet quddiem l-Awtorita' esponenti rigwardanti zvilupp li l-istess kienu intezjonati li jaghmlu. Fost dawn wiehed isib:

a. PA 3275/02 rigwardanti l-knisja ta' Marsaskala;
b. PA 4055/99 rigwardanti bini ta' centru pastorali fil-Gharghur fuq art proprjeta' tal-knisja;
c. PA 985/99 rigwardanti restawr fil-knisja tal-Gudja;
d. PA 1445/95 rigwardanti bini ta' sala taht is-sagristija tal-Knisja ta' Rahal il-Gdid.

iii. Illi l-appellant, quddiem il-Bord ta' l-Appelli dwar l-Ippjanr ghogbu jaghmel paragun mal-provedimenti tal-*Planning (Listed Buildings & Conservation Areas) Act, 1990 u l-Ecclesiastical Exemption (Listed Buildings & Conservation Areas) Order, 1994* fl-Ingilterra. Hija l-umli opinjoni tal-Awtorita' esponenti illi dan il-paragun li sar mill-appellant juri izjed illi d-decizjoni tal-Bord ta' l-Appelli hija korretta stante li f' Malta m'ghandiex Ligi specjali bhal ma huma dawk li hemm fl-Ingilterra li jezentaw certu proprjetajiet ekklesjastici mill-obbligi u l-oneri tal-legislazzjoni dwar l-Ippjanar. Tant huwa hekk illi anke l-Ingilterra, certu proprjeta' biss hija ezenti permezz ta' Att *ad hoc*, u mhux il-proprjeta' kollha tal-knisja – bhal ma jippretendi l-appellant;

iv. Illi l-ezempji mressqa mill-appellant biex juri d-diffikultajiet kbar u l-preokkupazzjoni li l-appellant ikun suggett ghall-**Att 1 ta' l-1992**, huma kollha ibbazati fuq knejjes, u l-limitazzjonijiet li jistghu jigu mposti fuq l-appellant fl-ipprattikar tar-Religjon Kattolika. Izda mkien ma jissemmew ezempji dwar proprejta' residenzjali u proprjeta' ohra li kienet suggetta ghal-ftehim bejn il-Gvern u l-knisja, u liema proprjeta', skond l-argument ta' l-appellant hija daqstant iehor ezenti mill-provvedimenti ta' l-**Att 1 ta' l-1992**.

In vista tal-premess, l-esponenti, filwaqt li taghmel referenza ghall-provi gia prodotti partikolarment id-decizjoni tal-Bord tal-Appell datata hdax (11) ta' Ottubru 2002 u tirriserva li ggib dawk il-provi kollha permessi mill-Ligi, titlob li dina l-Onorabbli Qorti jogobgha, fil-waqt li

tichad l-appell interpost mill-appellant, tikkonferma d-decizjoni moghtija mill-Bord ta' l-Appell dwar l-Ippjanar hdax (11) ta' Ottubru 2002, bl-ispejjez kontra l-istess appellant.

Rat in-nota tas-Segretarju tal-Bord tal-Appell dwar l-Ippjanar datata 17 ta' Jannar 2003, fejn permezz taghha esebixxa *animo ritirandi* l-file tal-Bord ta' l-Appell fl-ismijiet "**Joseph Aquilina bhala Ekonomu ta' Monsinjur Arcisqof Amministratur tal-Beni Ekklesjastici ta' Malta fl-interess tal-Knisja Arcipretali ta' Santa Katerina taz-Zejtun u b'nota tal-5 ta' Marzu 2001 Vincent E. Ciliberti assuma l-atti minflok Joseph Aquilina kontra l-Awtorita' ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar"** deciz mill-istess Bord.

Rat il-verbali tas-17 ta' Frar 2003, tal-10 ta' Marzu 2003 u tas-17 ta' Marzu 2003 fejn il-kawza giet differita ghas-sentenza ghal-24 ta' Novembru 2003 u wara differita ghas-sentenza ghas-27 ta' Novembru 2003.

Rat id-dokumenti esebiti;

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET

(I) MERTU TAL-APPELL.

Illi permezz tal-appell odjern l-appellant sostna li dan l-appell hu ghal kollox simili dwar dak inoltrat mill- Arcipriet Alfred Vella li qed jilmenta li huwa qatt ma kellu jigi citat billi b'digriet tat-3 ta' Awwissu 1983 l-Eccellenza Tieghu Monsinjur Arcisqof assuma l-amministrazzjoni ta' l-entijiet djocesani kollha ta' Malta u b'digriet tal-31 ta' Dicembru 1991 hatar ekonomu fit-termini ta' l-**artikolu 789(1) tal-Kap.12.** Din l-eccezzjoni giet michuda b'decizjoni preliminari.

Illi t-tieni lment tieghu huwa li Monsinjur Arcisqof m'ghandu bzonn ta' ebda permess minn hadd ghal

xogholijiet li hu jordna li jsiru gewwa knejjes a differenza ta' xogholijiet li jsiru barra.

Illi skond l-istess appellanti dan huwa anki abbazi tal-Ftehim li sar bejn is-Santa Sede u Malta fit-28 ta' Novembru 1991 li gie nkorporat fl-**Att Numru IV ta' l-1992** li b'hekk hu parti mil-ligijiet ta' Malta. Din l-eccezzjoni pero' wkoll giet michuda mill-Awtorita' b'decizjoni preliminari. Dawn skond l-istess appellanti dawn id-decizjonijiet tal-Bord qed jinnewtralizzaw, sa certu punt, il-Ftehim imsemmi li jillibera l-proprjeta' li m'ghaddietx ghand il-Gvern mill-obbligi jew kundizzjonijiet li jistghu jirrizultaw minn xi ligi jew xi ftehim bejn entita' ekklesjastika u l-Gvern jew xi entita' pubblika ohra. Dan apparti li x-xogholijiet ma kienux ta' xi konsistenza kbira.

(II) Risposta tal-Awtorita' Appellata.

Illi l-Awtorita' appellata rrispondiet dwar l-ewwel ilment li *a tenur* ta' l-**artikolu 52(1) u (5) ta' l-Att 1 ta' l-1992** ghandha l-poter li tohrog Avviz biex Tieqaf u ta' Twettieq fuq is-sid jew fuq l-okkupant. Jekk fil-fatt l-Arcipriet Alfred Vella hux l-okkupant tal-fond in kwistjoni hija konstatazzjoni ta' fatt, u mhux decizjoni min-naha tal-Bord tal-Appell dwar l-Ippjanar fuq punt ta' ligi u kwindi l-appell interpost fuq din il-kawzali hu null u ghandu jigi michud.

Illi *inoltre'* jekk wiehed iqis applikazzjonijiet li normalment isiru minn entitajiet ekklesjastici ma' l-Awtorita' dawn dejjem isiru mill-kappillan tar-rahal in kwistjoni jew minn min ikun jiehu hsieb is-sit in kwistjoni.

(I) Konsiderazzjonijiet dwar l-ewwel aggravju.

Illi din il-Qorti diga' kellha diversi okkazzjonijiet biex tidhol fil-kwistjoni dwar dan l-ewwel aggravju fl-ewwel lok in linja generali jinghad li l-**artikolu 15 (2) ta' l-Att Numru 1 tal-1992**, kif sussegwentement emendat, jghid testwalment illi:-

"*Id-decizjonijiet tal-Bord ghandhom ikunu finali. Ghandu jkun hemm appell lill-Qorti ta' l-Appell kostitwita skond l-*

***artikolu 41(6) tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili** minn dawk id-decizjonijiet biss dwar punti ta' ligi decizi mill-Bord fid-decizjoni tieghu. Appell minn decizjoni parzjali tal-Bord jista' jigi pprezentat biss flimkien ma' appell mid-decizjoni finali tal-Bord."*

Illi fil-kawza fl-ismijiet **"Francis Mugliett vs L-Awtorita` ta' l-Ippjanar"** deciza mill-Onorabbli Qorti ta' l-Appell, fil-31 ta' Mejju, 1996 inghad li:-

"Din il-Qorti ghandha gurisdizzjoni li tissindika l-operat tal-Bord, biss u unikament in kwantu d-decizjoni jkun fiha punti ta' dritt li gew konsidrati u decizi fl-istess decizjoni. Il-ligi ma taghtix appell fuq kwistjonijiet ta' fatt decizi mill-Bord u lanqas ma hemm appell fuq punti ta' ligi sakemm il-kwistjoni ta' dritt ma tkunx giet dibattuta, trattata u definita fis-sentenza appellata." Fi kliem iehor, il-kwistjoni ta' dritt li fuqha persuna aggravata tista' tappella, trid tkun diga' qamet bhala kontroversja quddiem il-Bord u l-Bord ikun ikkonsidraha u ppronunzja ruhu fuqha fis-sentenza tieghu.

Illi ukoll fil-kawza **"Emanuel Mifsud vs Il-Kummissjoni ghall-Kontroll ta' l-Izvilupp"** deciza mill-Onorabbli Qorti ta' l-Appell fil-31 ta' Mejju, 1996 inghad ukoll illi:-

"Din il-Qorti tista' tirrevedi <u>biss</u> kwistjonijiet dwar punti ta' dritt li jkunu decizi mill-Bord. Dan jfisser li m'hemmx appell fuq kwistjonijiet ta' fatt, fuq kwistjonijiet ta' apprezzament ta' provi. M'hemmx dritt ta' appell lanqas fuq punti ta' ligi sakemm dawn ma jkunx espressament decizi fid-decizjoni appellata. Is-semplici applikazzjoni ta' xi disposizzjoni tal-ligi ghall-fatti li jkunu rrizultaw lill-Bord jew is-semplici ennunzjazzjoni ta' xi disposizzjoni lanqas ma jaghtu lok ghall-appell quddiem din il-Qorti. Biex l-appell ikun ammissibbli, il-kwistjoni trid tkun necessarjament dwar kwistjoni ta' dritt, li tkun qamet kontroversja dwarha, li tkun giet diskussa w elucidata fil-motivazzjoni u li tkun giet definita fid-decizjoni appellata."

Illi kompliet tghid din il-Qorti fl-imsemmija sentenza ta' "**Emanuel Mifsud vs Il-Kummissjoni ghall-Kontroll ta' l-Izvilupp"** illi:-

*"Il-ligi tghid espressament fl-**artikolu 15 (2)** li d-decizjonijiet tal-Bord ikunu finali hlief dwar punti ta' ligi decizi mill-Bord" (illum taqra hekk wara l-emendi li saru - punti ta' ligi decizi mill-Bord fid-decizjoni tieghu)."*

Illi dawn huma l-limiti ta' appell li jista' jigi intavolat quddiem din il-Qorti, li bosta drabi ddecidiet li meta l-legislatur juza' kliem bhal dan, ma hemmx dritt ta' appell fuq is-semplici applikazzjoni tal-ligi (li tigi citata fid-decizjoni appellata) ghall-fatti tal-kaz.

Illi din l-interpretazzjoni ristrettiva hadet xejra ohra, meta fis-sentenza ricensjuri moghtija mill-Qorti ta' l-Appell fil-kawza fl-ismijiet **"Joseph Cassar vs Awtorita' ta' l-Ippjanar"** deciza fil-31 ta' Mejju, 2002 illi:-

"Huwa veru li interpretazzjoni esklussivament litterali tad-disposizzjoni in kwistjoni twassal ghall-konkluzjoni li s-sottomissjoni tal-Awtorita' tal-Ippjanar hija wahda legalment korretta. Pero`, l-gurisprudenza ta' din il-Qorti ma waqfitx biex tistrieh esklussivament fuq l-interpretazzjoni litterali tad-disposizzjoni in kwistjoni, cioe` l-artikolu 15 (2) tal-Att Numru 1 tal-1992. Jekk punt tad-dritt ikun necessarjament involut fid-decizjoni tal-Bord, allura appell fuq l-istess punt ta' dritt ikun ammissibbli lil din il-Qorti ta' revizjoni, ghaliex il-Bord ikun iddecieda l-istess punt ta' dritt, sia' 'pure tacitament'. Hekk, per ezempju, nsibu diversi decizjonijiet ta' din il-Qorti li ddikjarat appell ammissibbli meta tigi sollevata l-eccezzjoni li l-Bord ikun agixxa 'ultra vires'. Dan sostanzjalment fuq il-fatt li l-Bord ikun iddecieda indirettament u tacitament li ghandu gurisdizzjoni li jiddeciedi kif iddecieda d-decizjoni tieghu."

Illi hemm hafna x'wiehed jghid fuq l-istess decizjonijiet, pero` in verita' dawn kollha jsostnu u jmantnu l-principju bazilari li appell quddiem din il-Qorti kif kostwita jista' jsir biss fuq punt ta' dritt deciz mill-istess Bord.

Illi minn dan kollu jirrizulta li l-ewwel aggravju huwa punt ta’ dritt ghax jirrigwarda proprju dwar jekk l-Awtorita’ pprocedietx kontra l-persuna idonea u dan kien punt li gie deciz mill-Bord.

Illi huwa ovvju li dan l-appell odjern qed jirreferi biss ghall-prcedura l-ohra fil-konfront tal-Arcipriet Alfred Vella wkoll deciza llum stess b’sentenza ta’ din il-Qorti, u fil-waqt li din il-Qorti taghmel riferenza ghall-istess sentenza in kwantu jirrigwarda l-persuna tal-imsemmi Arcipriet f’dik il-procedura, pero’ min-naha l-ohra tirrileva li f’dan il-kaz il-proceduri saru kontra l-ekonomu tal-Eccellenza Tieghu u Monsinjur Arcisqof, u allura jidher li dan l-aggravju ma japplikax ghall-din il-proceduta *stante* li jidher li kollox sar regolarment abbazi tal-**artikolu 52 tal-Kap 356.**

Illi ghalhekk dan l-aggravvju jidher li huwa infondat u ghalhekk qed jigi michud.

(IV) KONSIDERAZZJONI GHAT-TIENI AGGRAVJU TAL-APPELLANT.

Illi t-tieni aggravju huwa fis-sens li skond ir-rikorrenti l-Eccelenza Tieghu l-Monsinjur Arcisqof m’ghandu bzonn ta’ ebda permess minn hadd ghal xogholijiet li hu jordna li jsiru gewwa knejjes u dan b’differenza ta’ xogholijiet li jsiru barra.

Illi fin-nota tieghu fil-proceduri quddiem il-Bord tal-Appell dwar l-Ippjanar dwar dan il-punt l-appellant issottometta li l-Eccellenza Tieghu Monsinjur Arcisqof m’ghandux bzonn jikseb permess mill-Awtorita’ ta’ l-Ippjanar ghal dak li fil-qadi tal-ministeru episkopali tieghu nkluz l-ezercizzju ta’ l-awtorita’ legittima tieghu hu jawtorizza li jsir gewwa Knisja jew Kappella. Kwindi fl-ezercizzju ta’ l-ufficcju taghhom u fl-ambitu tad-djocesi taghhom, l-Isqfijiet m’huma suggetti ghall-hadd hlief ghas-Sede Apostolika f’Ruma. Il-Knisja taghraf id-drittijiet u d-dmirijiet tal-Gvern u tirrispettahom u tharishom kull meta jolqtu c-cittadin. B’hekk taghraf li tkun trid il-permess tal-Gvern (jekk ikun hemm ligi ghalhekk) ghal kull misura ntisa biex tolqot direttament lill-privat,

ezempju mhux kontestat li l-awtoritajiet ekklesjastici ghandhom jitolbu l-permess tal-Awtorita' jekk ikunu se jaghmlu xi haga fl-estern tal-Knisja imma mhux gewwa.

Illi fl-istess sottomissjoni tieghu l-istess appelanti sostna li l-izvilupp li sar ma kienx wiehed konsiderevoli. Huwa semma l-**Att VI ta' l-2002** dwar il-Wirt Kulturali. Refera wkoll ghall-posizzjoni fl-Ingilterra li tirrispekkja dak li jsostni hu u dan jirrizulta mill-*Planning* (*Listed Buildings and Conservation Areas) Act, 1990* u l-*Ecclesiastical Exemption (Listed Buildings and Conservation Areas) Order 1994*.

Illi fuq dan il-punt l-Bord ta' l-Appell dwar l-Ippjanar fil-fatt iddecieda b'dan il-mod :-

*"Il-Bord, sabiex ikun f'pozizzjoni li jiddeciedi din il-materja, irid fl-ewwel lok ihares lejn l-**artikolu 30 ta' l-Att dwar l-Ippjanar ta' l-Izvilupp**. Kuntrarjament ghall-Att dwar il-Protezzjoni ta' l-Antikitajiet, l-Att dwar l-Ippjanar ta' l-Izvilupp fl-**artikolu 30** tieghu mkien ma jezenta lil proprjeta' ekklesjastika mill-operat tieghu. Ghalhekk ma hemmx dubbju ghal dan il-Bord li l-Knisja, bhal kull persuna ohra sew morali sew fizika, hija suggetta ghad-dispozizzjonijiet ta' l-Att dwar l-Ippjanar ta' l-Izvilupp. Li kieku dan ma kienx il-kaz, il-Knisja tkun qed tpoggi lilha nnifisha 'l fuq mill-ligi u ccahhad lil generazzjonijiet futuri mt-tgawdija tal-patrimonju rikk li hija tiddisponi minnu u li jifforma parti mill-wirt komuni tal-umanita'. Jidher car ghalhekk li l-legislatur ma riedx jaghti l-ebda privileggi bhal dawk vantati mill-appellant lill-patrimonju ekklezjaztiku;"*

*"Lanqas ma jaccetta d-distinzjoni tal-appellant li xoghol fuq gewwa ta' Knisja ma jehtieg permess li tali zvilupp ma jissemmiex fid-Development Notification Order bhala ezenti minn permess ta' l-Awtorita'. Ghalhekk id-distinzjoni li l-appellant jaghmel bejn xoghol gewwa u xoghol fuq barra ta' Knisja mhix relevanti ghal dan l-appell. Lanqas mhu relevanti l-Att Numru VI ta' l-2002 dwar il-Wirt Kulturali, li m'ghamel l-ebda emenda konsegwenzjali ghall-Att dwar l-Ippjanar ta' l-Izvilupp fuq il-bazi li qed jipprospetta l-appellant u dan peress li l-**artikolu 52 (1) ta'***

***l-Att Numru VI tal-2002** jaghmilha cara li d-dispozizzjonijiet tieghu huma "Bla hsara ghal xi ligi ohra li tista' tkun fis-sehh". Ir-referenzi ghall-ligi Ingliza u dik Taljana lanqas ma huma relevanti stante li l-Att dwar l-Ippjanar ta' l-Izvilupp imkien ma jpoggi lill-Knisja fuq pedestall u jezentaha mid-dispozizzjonijiet tieghu";*

Illi fil-waqt li l-Qorti sejra tikkumenta iktar il-quddiem dwar din id-decizjoni tal-Bord ta' l-Appell dwar l-Ippjanar jidher car li l-istess appellanti f'dan l-appell qed jorbot is-sottomissjoni tieghu ma' dak li gie intavolat fl-appell ukoll quddiem il-Qorti fil-kawza fl-ismijiet **"L-Arcidjaknu tal-Katidral vs L-Awtorita' ta' l-Ippjanar"** fejn f'dik il-procedura qed jinghad li l-**Att I tal-1992** ma japplikax fil-konfront tar-rikorrenti u l-knisja u/jew katidral mertu taz-zewgt proceduri stante l-Ftehim milhuq bejn is-Sante Sede u l-Gvern abbazi dwar it-trasferiment ta' proprjeta' ekklesjastika u dan peress li l-istess **artikolu 3 (c) tal-imsemmi ftehim** jipprovdi li:-

"As on the date of the coming in force of the present Agreement all the property at present in the possession of ecclesiastical entities whether retained by the them or trasferred to the State by virtue of the present Agreement:-

"(c) is freed, nothwithstanding any other provision of law, from any obligation and condition, or in any case from any restriction whatsoever retaining to its use and free disposability, deriving from any other provision of law or from any contract entered into by an ecclesiastical entity of the one part and the Government or any other public entity of the other part".

Illi hemm l-istess appellanti jghid li dan il-Ftehim sar parti mill-Ligi ta' Malta kif provdut bl-**Att IV ta' l-1992** u skond id-disposizzjonijiet tal-**artikolu 10 tal-istess Att – Kap 358 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi l-appellant ghalhekk qed jargumenta u jissottometti li *stante* li r-regolamenti dwar l-ippjanar huma restrizzjoni fuq l-uzu u l-*'free disposabilty"* ta' kull proprjeta' mela

allura tali proprjeta’ hekk suggetta ghall-istess Ftehim imsemmi ma hijiex soggetta ghall ksib ta’ permessi mill-istess Awtorita’ *stante* li tali regolamenti huma ekwivalenti ghall-servitu’ fuq l-istess proprjeta’ u ghalhekk kondizzjonijiet fuq l-istess li gew minn hekk ezenti skond l-istess **artikolu** citat.

Illi fl-ewwel lok din il-Qorti tirrileva li l-Ftehim imsemmi gie ffirmat fit-28 ta’ Novembru 1991 u kien intiz sabiex jirrigola it-trasferiment lill-Istat ta’ dik il-proprjeta’ mmobbiljari f’Malta hemm indikata li kienet deskritta bhala li ma hijiex intiza mill-Knisja Kattolika ghal skopijiet pastorali u ghad-definizzjoni ta’ certi kwistjonijiet li ghandhom x’jaqsmu mar-relazzjonijiet bejn il-Knisja u l-Istat dwar l-istess proprjeta’ kollha li jirreferi ghaliha l-istess Ftehim. Tali Ftehim sar parti mill-Ligi ta’ Malta bil-promulgazzjoni tal-**Att IV tal-1992** tat-12 ta’ Gunju 1992 kif provdut **fl-artikolu 10 tal-istess Att.**

Illi min naha l-ohra **L-Att 1 tal-1992** kif sussegwentement emendat gie promulgat fit-28 ta’ Ottubru 1992, att li ta adittu ghall-holqien tal-Awtorita’ ta’ L-Ippjanar u l-poteri taghha hemm indikati, inkluz sistemi ta’ appell inkluza l-procedura odjerna.

Illi mill-istess Att, li sar wara l-imsemmi Ftehim, u dejjem ghall dak li jirrigwarda l-kontestazzjoni odjerna, ma hemm l-ebda dubju li ghal dik il-proprjeta’ mmobbli tal-Knisja u tal-entitajiet ekklesjastici li baqaw proprjeta’ tal-istess u ma kienux jinvolvu trasferiment lill-Istat skond l-imsemmi Ftehim, ma hemm l-ebda disposizzjoni tal-Ligi inkluz fl-emendi ghall-**Kap 356** li b’xi mod jindikaw li l-istess proprjetajiet ma humiex suggetti ghall-istess disposizzjonijiet tal-imsemmi Att, u ghalhekk skond id-disposizzjonijiet kollha tal-istess **Kap 356** l-istess proprjeta’ mmobiljari tal-entitajiet ekklesjastici huma wkoll soggetti ghall-istess Att.

Illi fil-fatt l-**artikolu 30 (1) tal-Kap 356** jipprovdi li:-

“(1) Bla hsara ghad-disposizzjonijiet ta’ dan l-artikolu, u tad-disposizzjonijiet li gejjin ta’ din it-Taqsima ta’ dan l-Att,

ebda zvilupp ma jista' jsir wara li jibda jsehh dan l-Att hlief bil-permess ta' l-Awtorita', f'dan l-Att imsejjah permess ghall- zvilupp".

Illi fis-**subartikolu (2)** hemm definizzjoni ta' zvilupp u dan jinghad li sakemm ir-rabta ta' kliem ma tehtiegx xort'ohra *"zvilupp tfisser l-eghmil ta' xoghol ta' bini, inginerija, xoghol ta' barrieri, thaffir u xoghol iehor ghal kostruzzjoni, demolizzjoni jew tibdil f'art jew fil-bahar, jew fuqhom, jew 'il fuq minnhom jew tahthom, jew kull bdil sostanzjali fl-uzu ta' l-art jew bini, minbarra…..".*

Illi minn dan jirrizulta li la r-rikorrenti u lanqas l-proprjeta' mertu ta' dan ir-rikors ma hija *per se* ezentata mill-provedimenti tal-istess **artikolu** ghall-htiega ta' permess, u hawn ta' minn jinnota li l-istess rikorrenti ma huwiex qed jghid li l-istess natura ta' xogholijiet mertu tal-kaz odjern huma b'xi mod *"xogholijiet ezenti"* (*"kull xoghol jew zvilupp li ma jkunx jehtieg permess ghall-izvilupp taht it-Taqsima IV ta' dan l-Att"* – **artikolu 2 u 30 tal-Kap 356)** ghaliex is-sottomissjoni tal-istess rikorrenti, u dik li din il-Qorti ghandha quddiema, hija biss li dwar xoghol li jsir f'tali tip ta' bini u fuq gewwa, l-istess rikorrenti ma ghandhux bzonn permess ghax id-disposizzjonijiet tal-**Kap 356** ma japplikawx ghalih u ghall-istess proprjeta'.

Illi pero' l-argument tal-istess rikorrenti ghandu difett serju fih stante li huwa stess qed jghid li l-istess proprjeta' u r-rikorrenti huma suggetti ghall-istess **Kap 356** biss ghal dawk li jikkoncerna xogholijiet fuq barra, (argument li rrefera ghalih fil-kawza l-ohra deciza llum stess) tant li huwa ammess mill-istess rikorrenti li ghal dawn l-ahhar tipi ta' xoghlijiet esterni l-htiega ta' permess mill-Awrorita' hija necessarja skond il-ligi. Fil-fatt r-rikorrenti qed joggezzjona ghal tali rekwizit ta' permess ghall-izvilupp biss rigwardanti xogholijiet li jsiru gewwa l-knejjes tant li l-istess rikorrenti fil-kaz li wkoll irrefera ghalih fil-proceduri kontra l-Arcipriet Alfred Vella jghid testwalment li:-

"2. Monsinjur Arcisqof m'ghandu bzonn ta' ebda permess minn hadd ghal xogholijiet li hu ordna li jsiru gewwa

knejjes *(bhal fil-kaz prezenti) a differenza ta' xoghlijiet li jsiru barra (nghidu ahna mal-faccata ta' barra ta' knisja)".*

Illi minn fejn l-istess rikorrenti qed jaghmel din id-distinzjoni dwar xogholijiet li jsiru fuq barra u fuq xoghlijiet li jsiru fuq gewwa (la darba qed jinjora l-appikazzjoni tal-**artikolu 30 (2) (a) u (b)**) huwa ma jghid xejn, u certament tali distinzjoni maghmula mir-rikorrenti la tohrog mill-**Kap 356** u lanqas mill-**Kap 358.**

Illi l-istess rikorrenti jaghmel wkoll referenza ghal dak li jipprovdu l-***Planning (Listed Buildings & Conservation Areas) Act 1990*** **u** ***L-Ecclesiastical Exemption (Listed Bulidings & Conservation Areas) Order 1994 fl-Ingilterra****,* d-disposizzjonijiet ta' liema certament ma humiex parti mill-Ligi ta' Malta, izda *se mai* jikkonfermaw li l-entitajiet hemm citati f'dak il-pajjiz gew ezenti mir-regolamenti ta' ippjanar bl-intervent *ad hoc* legistalattiv kif provdut fl-**artikolu 60 (5) u 75 (5)** tal-istess Att, haga li certament ma jidhirx li sar f'Malta mill-Parlament Malti.

Illi mhux hekk biss izda jidher mill-atti proceswali li l-istess proprjeta' mertu tal-proceduri odjerni hija fil-fatt suggetta, bhal kull proprjeta' ohra, ghall-effetti tal-**Kap 356** peress li tali proprjeta' giet skedata bhala fi *grade one* taht id-disposizzjioniet tal-istess **Kap 356** u senjatament **artikoli 2 u 46 tal-istess** u dik il-procedura sal-lum ma gietx kontestata, anzi jidher li hija pacifika bejn il-partijiet odjerni.

Illi ma dan jizdied li l-istess **Kap 356** ma jaghmel l-ebda eccezzjoni dwar l-entitajiet jew immobbli bhal dawk mertu tal-kawza odjerna u dan kemm fid-defizzjoni ta' zvilupp, u wkoll fil-funzjonijiet tal-istess Awtorita' li skond l-**artikolu 4 (1) (b)** tinkludi *"l-kontroll ta' dak l-izvilupp skond il-pjanijiet ta' zvilupp u policies ta' ppjanar approvati skond dan l-Att"* u ghalhekk ma jistax jinghad li l-appell tar-rikorrenti jsib xi forma ta' gustifikazzjoni taht id-disposizzjonijiet tal-**Kap 356.**

Illi jekk wiehed imur fuq l-**Kap 358** jidher car li skond l-istess Att u l-Ftehim hemm inkorporat ma hemm l-ebda

referenza kwalunkwe ghall ligijiet dwar l-ippjanar jew *policies* ta' l-ippjanar u inqas ma hemm xi artikolu li jezenta lill-istess entitajiet ekklesjastici mill-provedimenti tal-istess ligijiet u regolamenti.

Illi jekk wiehed imbaghad ihares lejn l-**artikolu 3 tal-imsemmi Ftehim** hija l-opinjoni ta' din il-Qorti, li fid-dawl tal-iskop li l-partijiet dahhlu sabiex jikkonkludu l-istess arrangament u cjoe' li jigu trasferiti lill-Gvern l-proprjetajiet immobbli hemm indikati, ma hemm l-ebda dubju li s-**subartikolu (c)** jirreferi ghall-obbligazzjonijiet u kundizzjonijiet jew restrizzjonijiet ohra li jimpingu fuq in-natura tat-titolu ta' proprjeta' fuq l-istess immobbli, li jirreferu ghal drittijiet civili, kemm reali u personali li ghalihom hija suggetta l-istess proprjeta' kollha imsemmija fl-istess Ftehim, u dan anke fejn l-istess drittijiet civili jistghu jaffetwaw l-uzu u anke d-disponabilita' tal-istess u dan dejjem sabiex tiffacilita' t-titolu taz-zewgt partijiet fuq l-istess immobbli u l-futur uzu u devoluzzjoni jew trasferiment tal-istess.

Illi f'dan il-kuntest jidher car li ma saret l-ebda referenza ghall-provedimenti ta' natura legislativa u amministrattiva fil-kuntest ta' ippjanar u zvilupp, u certament li r-rikorrenti mill-appell minnhu interpost qed jaccetta dan ghaliex huwa stess qed jghid li tali mmobbli, anke dawk ritenuti mill-entitajiet ekklessjastici huma suggetti ghall-permess ta' zvilupp ta' l-Awtorita', ghandhom ikunu b'permess mill-Awtorita' ta' l-Ippjanar. Fejn min-naha l-ohra l-istess rikorrenti mill-qari tal-istess artikolu qed jara tali esenzjoni fuq xogholijiet ta' gewwa fl-istess knejjes jew bini iehor jibqa' mhux spjegat mir-rikorrenti, u dan fl-opinjoni ta' din il-Qorti, ghaliex ovvjament mid-dicitura tal-ligi, li din il-Qorti hija obbligata li tapplika, tali distinzjoni ma tezistix. F'dan il-kuntest jinghad li lanqas setgha kienet fl-intenzjoni tal-kontraenti fl-istess Ftehim li jaghmlu tali distinzjoni ghaliex tali **Kap 356** sa' dak in-nhar lanqas biss kien ghadu promulgat, apparti li x-xogholijiet mertu tal-kaz odjern saru wara.

Illi hawn il-Qorti ser tieqaf sabiex tfakkar x'kienu x-xogholijiet mertu tal-prcedura odjerna. Illi fis-26 ta' Marzu

1998 kien inhareg kontra r-rikorrenti Avviz biex Tieqaf fuq il-knisja St. Catherine's Parish Church, Triq il-Kbira, Zejtun, peress li gie ndikat lir-rikorrenti odjern li *"ghandhek zvilupp li jikkonsisti f'tlett nicec forma ta' arkati u hajt iehor faccata taghhom minghajr permess".*

Illi sar appell mill-istess rikorrenti peress li sostna li *"minhabba hsarat li zviluppaw matul iz-zmien, f'wiehed mill-pilastri magguri n-naha tax-xellug tal-presbiterju, liema hsara baqghet taffetwa wkoll l-arkati li jmissu maghha, inhass il-bzonn urgenti li l-kawza ta' din il-hsara tigi rimedjata. Ghalhekk wara li giet studjata l-kawza ta' din il-hsara u* <u>*ntalbu l-permessi mehtiega*</u>*, bdiet tigi rrangata; inghalqu n-nicec tal-Madonna tar-Ruzarju, ta' San Guzepp u ta' San Mikiel u l-istatwi tal-Gimgha l-Kbira ta' l-Ort, il-Marbut u Ecce Homo, kif ukoll it-tarag li kien miftuh fl-arkata ta' wara l-pilastru li t-tension tieghu kien tigbed fuq l-istess pilastru. Dan it-tarag kien iwassal ghall-istores li hemm fuq in-naha ta' wara tas-sagristija fuq. Gie solidifikat il-kuridur li kien hemm wara l-arzella tal-kor".*

"Wara dan ix-xoghol ta' solidifikazzjoni li gab is-Sagristija tar-Ruzarju ghall-istat originali taghha li kienet iktar minn erbghin sena ilu, kien mehtieg li jinstab post alternattiv ghall-istatwi kif ukoll mezz ta' access ghall-istores u ghal fuq il-bejt. Ghalhekk inbnew tliet nicec bil-gebla Maltija biex jakkumpanjaw il-bini tas-Sagristija u d-dahla li fiha hemm garigor tal-hadid freestanding li permezz tieghu titla' fuq dawn l-istess nicec u tasal ghall-istores u tkun tista' titla' fuq il-bejt. Tbiddlet ukoll l-istallazzjoni tal-elettriku u tpogga irham li kien inqala' minhabba hsarat li kien hemm f'dan il-post".

"Ma sar xejn gdid fis-Sagristija hlief li minn sitt nicec gew bi tlieta u minflok gol hajt qeghdin fuq barra, u fl-istess hin il-konstruzzjoni taghhom qieghda ssahhah l-istess bini tal-Knisja".

Illi dan kollu jidher li sar fl-appell quddiem il-Bord ta' l-Appell dwar l-Ippjanar mir-rikorrenti skond l-applikazzjoni u ittra datata rispettivament 14 ta' April 1998.

Illi jidher li l-istess Awtorita' qed tallega skond risposta taghha datata 20 ta' April 1998 li *"l-izvilupp li jikkonsisti f'tlett nicec forma ta' arkati u hajt iehor faccata taghhom liema zvilupp sar kollu bla permess…….". "Fir-rigward tal-istatement tas-sur J. Aquilina li gie anness ma' l-appell odjern hu sottomess li issa s-sur Aquilina qed jghid li "ntalbu **l-permessi mehtiega…..".** Mhux car ghal xiex qed jirreferi s-sur Aquilina, apparti li l-istess appellant issa qed jghid li kien hemm bzonn ta' permessi. Inoltre mill-istess statement, partikolarment it-tieni u tielet paragrafi hu car li l-appellant stess qed jghid li sar xoghol gdid li ma kienx strettament mehtieg fil-konfront tal-allegati xogholijiet ta' tiswija ta' natura urgenti li l-appellant qed jghid li kien hemm bzonn li jsiru".*

Illi similment bhal l-appell l-iehor hawn deciz, dwar il-mertu tal-appell quddiem il-Bord ta' l-Appell dwar l-Ippjanar jigi nnutat li din hija proprjeta' skedata *grade one* mill-Awtorita' appellata taht l-**Kap 356** wkoll l-**artikolu 46 tal-istess,** u dan l-iskedar lanqas gie kontestat mill-istess rikorrenti u allura lanqas hemm dubju li dwar xogholijiet fl-istess japplikaw id-disposizzjonijiet tal-**artikolu 46 (3) (4) (5) u (6),** u ma jidhirx li sar appell mill-istess rikorrenti jew minn xi persuna ohra dwar l-iskedar tal-istess proprjeta' u certament dan ifisser li r-rikorrenti qed jaccetta li l-istess Awtorita' intimata ghall-poter legali li tirregola zviluppi fl-istess proprjeta'; dan apparti li jidher li r-rikorrenti stess bil-korrispondenza tieghu stess kien qed qiesu jaderixxi ruhhu mad-disposizzjoni tal-**artikolu 46 (6) tal-istess Kap** peress li qed jghid li talab *"permess mehtieg"* u dan fl-appell tieghu quddiem l-istess Bord ta' l-Appell dwar l-Ippjanar, u ghalhekk ma hemmx dubju li l-aggravju tieghu llum huwa wkoll ben differenti minn dak li qed isostnu llum, ghaliex f'certu mumenti qed jghid li l-allegati xogholijiet interni li saru fil-knisja kellhom isiru sabiex jigi prottett l-istess fond ghalkemm qed jammetti wkoll li saru xogholijiet ohra li dwarhom kien intalab permess, ghalkemm fl-atti attwali ta' dan l-appell ma jidhirx li f'dan il-kaz intalab xi forma ta' permess, *nonostante* l-allegazzjoni tar-rikorrenti t- talba saret.

Illi dan ovvjament juri li l-posizzjoni tar-rikorrenti dak in-nhar kienet ipprezentata minnu b'mod hafna differenti minn dik odjerna u biss bil-kliem li *"ntalbu l-permessi mehtiega"* huwa kien gja accetta u ssottometa ruhhu ghall-kompetenza tal-Awtorita' ta' L-Ippjanar u kwindi ghall-fatt li l-istess provedimenti tal-**Kap 356** huma applikabbli ghall- kaz in ezami u certament din ukoll timmilita mat-tezi odjerna tal-appelant mertu ta' dan l-appell, anzi adirittura hija fatali ghall-istess ghaliex jidher li l-istess rikorrenti kien gia accetta l-poteri u l-kompetenza tal-istess Awtorita'; u dan apparti l-fatt li mill-applikazzjoni ohra msemmija mill-appellati l-istess entitajiet ekklesjestici dejjem accettaw il-posizzjoni legali attwali, b'rispett anke lejn ir-*Rule of Law.*

Illi hemm ukoll argument iehor ghaliex din il-Qorti waslet ghal din il-konkluzzjoni, dejjem konness mal-iskop li sar l-istess Ftehim imsemmi bejn l-Istat u s-Santa Sede dwar it-trasferiment ta' certa proprjeta tal-Knisja lill-Gvern ta' Malta inkluz l'abrogazzjoni tad-*Devolution of Certain Church Property Act 1983* u l-avvizi legali kollha konnessi, li kienu gja gew dikjarati nulli permezz ta' decizjoni tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili (Sede Kostituzzjonali) kollox kif indikat fl-**artikolu 14 tal-istess Ftehim.**

Illi hawn il-Qorti qed talludi ghad-dicitura proprja tal-istess **artikolu 3 tal-Ftehim citat** fejn l-provedimenti hemm indikati kellhom jiehdu effett fid-data li kellhu jigi *in vigore* l-istess Ftehim u dan dejjem biex l-Istat u l-entita' ekklesjastika jkollhom titolu u pussess legali effettiv fuq l-istess immobbli rispettivament proprjeta' ta' kull wiehed u wahda minnhom, u ma hemm l-ebda dubju li dan l-artikolu qed jitkellem biss dwar titolu, uzu u pussess minn dan il-lat, anke ghaliex sussegwentement fl-**artikolu 15 tal-istess Ftehim** huwa car li dwar trasferiment u pussess futur tal-istess proprjeta' lill-terzi kull parti kellha tirrispetta l-ligijiet attwali tal-pajjiz tant li l-istess artikolu jipprovdi testwalment li:-

"Nothwithstanding any other provision of law, <u>as from the date of coming into force of this Agreement</u>, (sottolinear tal-Qorti), *the ownership, acquistion, possession,*

administration, alienation of and succession to immovable property by ecclesiastical entities are regulated by the ordinary laws of general applicability".

Illi dan l-artikolu jaghti l-perspettiva korretta ta' kif ghandu jigi interprettat l-istess Ftehim, u l-intendiment ghall-artikolu 3 tal-istess anke enfassizat bid-dicitura uzata riferribbli ghall-mument ezatt meta tali proprjeta' kellha tigi effetwata bl-istess Ftehim proprju bir-referenza cara ghall kliem *"as on the date of coming into force of the present agreement",* mentri min-naha l-**artikolu 15** appena citat jaghmilha cara li ghall-effetti civili hemm deskritti, inkluz l-uzu, pussess u trasferiment ta' proprjeta' mill-kull parti ghall Ftehim *causa mortis* jew *inter vivos,* dawn kellhom isegwu l-principji generali tal-ligi fl-istess rigward. Minn dan jirrizulta wkoll li qatt ma kien hemm la intendiment u wisq anqas riferiment ghall xi forma ta' esenzjoni mill-applikabilita' tal-ligi tal-ippjanar ghall istess bini u kull zvilupp fihom, iktar u iktar jekk dan kien ghadu ser issir.

Illi ghalhekk ma hemm l-ebda dubju li l-konkluzjoni tal-Bord ta' l-Appell dwar l-Ippjanar hija korretta din il-Qorti taqbel ma' dak li ddecieda l-Bord dwar dan l-aggravju. *Inoltre'* tirreferi wkoll ghal dak li ntqal fis-sentenza fl-ismijiet **"Dr Mark Bonello noe vs l-Awtorita' ta' l-Ippjanar"** (21/01/RCP – 28 ta' Ottubru 2002) :-

"…..li kieku l-legislatur ried b'xi mod jezenta lill-appellanti milli jottjenu tali permess jew permess simili, kien certament jipprovdi espressament ghalih, u la darba ma hemm xejn fil-ligi dwar l-istess, certament li tali esenzjoni pretiza mill-appellanti ma tezistiex u din hija konkluzjoni logika li din il-Qorti necessarjament ghandha taddotta in omagg tal-massima "ubi lex voluit dixit". Dan ifisser ukoll li l-istess appellanti huma soggetti ghall-ligi bhal kull persuna ohra, fizika jew legali."

Illi l-istess japplika ghall-kaz in kwistjoni. Infatti mkien fl-**Att 1 tal-1992** jew f'xi ligi ohra l-istess rikorrenti ma huwa b'xi mod ezenti milli jitlob li jinghata permess ta' zvilupp relattiv ghax-xogholijiet inkwistjoni u dan apparti li l-Ligi mkien ma tiddistingwixxi bejn zvilupp fuq barra jew fuq

gewwa fejn jirrigwarda l-Knisja jew bini simili, hlief kif provdut fl-Att innifsu. L-istess posizzjoni hija dik tal-Gvern dwar il-proprjeta' immobbli kollha li ghaddiet ghandu in forza tal-istess Ftehim u Ligi u dan din il-Qorti zidietu ma dak li gja qal fid-decizjoni il-Bord ta' l-Appell dwar l-Ippjanar ghaliex kulhadd huwa suggett ghall Ligi tal-Pajjiz u fuq kollox ghall Kostituzzjoni ta' Malta.

Illi ghalhekk l-appell ta' l-appellant anke fuq dan l-aggravvju tieghu ghandu jigi michud anke ghaliex l-istess Bord tal-Appell dwar l-Ippjanar fil-kompetenza tieghu ddecieda li tali xoghlijiet mertu tal-Avviz ta' Twaqqief imsemmi kienu xoghol strutturali u zvilupp skond **l-artikolu 30 tal-Kap 356** u kien jehtieg permess ghall-izvilupp li r-rikorrenti jidher li ma ghandux.

<u>III. KONKLUZJONI.</u>

Illi ghal dawn il-motivi, din il-Qorti **taqta' u tiddeciedi** billi filwaqt li tilqa' l-eccezzjonijiet tal-Awtorita' appellata fir-risposta taghha tal-10 ta' Jannar 2003, **tichad l-appell interpost mill-appellant odjern fir-rikors tieghu tal-appell datat 22 ta' Ottubru 2002** u kwindi tikkonferma d-decizjoni appellata tal-Bord ta' l-Appell Dwar l-Ippjanar fl-ismijiet **"Joseph Aquilina bhala Ekonomu ta' Monsinjur Arcisqof, Amministratur tal-Beni Ekklesjastici ta' Malta fl-interess tal-Knisja Arcipretali ta' Santa Katerina taz-Zejtun u b'nota tal-5 ta' Marzu 2001 Vincent E. Ciliberti assuma l-atti l-atti minflok Joseph Aquilina vs. l-Awtorita' ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar"** tal-11 ta' Ottubru 2002.

Bl-ispejjez kollha kontra l-appellanti.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM-------------------------------